

Läraren central även under projektarbetet

Projektarbetet är en allt vanligare arbetsform i svenska skolor. En ny avhandling vid Göteborgs universitet visar lärarens centrala roll även under de delarna av undervisningen. Det är läraren som ramar in uppgiften, instruerar hur ett fortsatt arbete kan se ut, återkopplar till tidigare arbeten och fortlöpande utvärderar elevernas arbete.

I dag bedrivs skolundervisning ofta som grupparbete, projektarbete eller eget arbete istället för i form av lärarledd helklassundervisning. Detta innebär bland annat att eleverna förväntas driva sina egna frågor och planera sitt eget arbete, och att lärarens roll förändras.

– Men trots att mer av undervisningen organiseras i form av projektarbete har få studier undersökt hur projektarbete genomförs i praktiken. Tidigare studier har slagit fast att lärarens roll förändras, men inte hur undervisningen inom ramen för projektarbeten skiljer sig från undervisning i andra sammanhang, säger avhandlingens författare **Mikaela Åberg**.

Mikaela Åberg har undersökt elevers och lärares interaktion i ett projektarbete i årskurs nio, ett arbete som handlade om hållbar utveckling, växthuseffekten och olika länders miljöpolitik. Utifrån fem veckors videospelningar visar Mikaela Åberg hur eleverna arbetar med information de hittar på nätet och i andra källor, hur de omformulerar informationen och hur de förhåller sig till den. Avhandlingen visar också lärarens roll i projektarbete: hur lärarna får eleverna att tänka på ett annat sätt, får dem att ställa nya frågor, leder elever in på nya förhållningssätt och hur de förhindrar eventuella misstag eller missförstånd.

– Även om projektarbetet är ett undervisningsupplägg som beskrivs som ett "elevcentrerat" arbetsätt har läraren ändå en central roll, säger Mikaela Åberg.

Avhandlingens tre studier undersöker också vad eleverna gör, hur de arbetar med de uppgifter de får och vilka krav detta ställer på dem. Centralt är mötet mellan lärare och elev. Bland annat visar studierna hur elever presenterar problem som de har stött på för läraren, och hur lärare och elever förhandlar om hur dessa problem ska lösas.

– Mycket av elevernas tid går åt till att stämma av med lärarna huruvida de är på rätt spår. Det är lärarna som sätter agendan och planerar arbetets upplägg. Det är också de som formulerar instruktioner, ger vägledning, sätter upp mål, ramar in uppgiften och slutligen bedömer elevernas arbete, säger Mikaela Åberg.

Projektarbeten i skolan har studerats tidigare. Men för Mikaela Åberg har den huvudsakliga frågan inte varit om denna arbetsform är bra eller dålig, om elever lär sig mer eller mindre, eller hur projektarbete bäst bör bedrivas. Istället riktas fokus mot de kommunikativa och konkreta villkoren.

– Genom att studera hur uppgifter och instruktioner omsätts i praktiken blir det möjligt att undersöka hur lärare och elever tillsammans formar undervisningen. På det sättet bidrar avhandlingen till att ge en ökad förståelse för en arbetsform i skolan som blir allt vanligare, säger Mikaela Åberg.

För mer information

Mikaela Åberg, telefon: 031-786 2760, 0736-510244, e-post: mikaela.aberg@ped.gu.se

Mikaela Åberg lägger fram sin avhandling *Doing Project Work. The Interactional Organization of Tasks, Resources, and Instructions* vid institutionen för pedagogik,

kommunikation och lärande fredagen den 18 december kl 13.00

Plats: sal BE 036, Pedagogen hus B, entréplan, Läroverksgatan 15, Göteborg

Länk till avhandlingen: <http://hdl.handle.net/2077/40716>